

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата юридичних наук, доцента ПУХТЕЦЬКОЇ Алли Альбертівни на дисертацію Дубняк Марії Вікторівни на тему: «Правове регулювання інформаційної взаємодії у місцевому самоврядуванні», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність обраної теми дослідження обґрунтовується необхідністю удосконалення чинного законодавства України та національного підходу до правового регулювання інформаційних правовідносин з урахуванням вироблених європейськими регіональними організаціями підходів щодо впровадження спільних стандартів інформування, консультування громадян, широкого залучення приватних осіб до прийняття рішень, у т.ч. на локальному рівні. У цьому зв'язку обраний автором спектр правових проблем взаємодії суб'єктів у місцевому самоврядуванні заслуговує на підтримку з огляду на складність та суміжність досліджуваного предмета науками інформаційного, конституційного, муніципального, адміністративного права, а також теорії управління, менеджменту, кібернетики.

Впровадження реформ, пов'язаних з децентралізацією публічної влади в Україні потребує проведення комплексних досліджень, спрямованих на впровадження європейського досвіду правового регулювання означених правовідносин, адже їх зміст, правові форми, вимоги до суб'єктів, види об'єктів, специфіка координаційних зв'язків стрімко змінюються в умовах сучасного інформаційного суспільства, удосконалення методів, інструментів, що застосовуються для підвищення ефективності та результативності комунікації в суспільстві, а особливо – в найбільш наближеній до громадян сфері – місцевого самоврядування.

Вибрана тема дисертаційного дослідження першочергово спрямована на розкриття змісту, специфіки інформаційної взаємодії між суб'єктами, що вступають в інформаційні процеси на місцевому рівні, тому взаємодія між органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами та представниками територіальної громади, пересічними громадянами розглядаються автором як самостійні аспекти дослідження.

З огляду на це, є підстави вважати, що обрана тема дослідження, з урахуванням обраної теоретичної та методологічної бази, правової та експериментальної бази дослідження, підлягає захисту в межах спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Адже автором значну увагу в дослідженні приділено інформаційним правовідносинам, їх правовому регулюванню, вивченню міжнародного та європейського досвіду удосконалення інформаційної взаємодії на місцевому рівні, розробці законопроектів та узагальнень, спрямованих на якісне удосконалення запровадженої в Україні моделі правового регулювання інформаційних правовідносин.

Додатково слід уточнити, що автором використано за основу та запропоновано удосконалення значної кількості актів адміністративного законодавства України, судової практики щодо захисту права на інформацію, доступу до публічної інформації, оскарження незаконних рішень органів місцевого самоврядування в порядку адміністративного судочинства, що додатково обґрунтовує обрання зазначеної спеціальності.

Структура дослідження представлена аотацією, вступом, трьома самостійними розділами, що об'єднують десять підрозділів, висновками, списком використаних джерел та додатками. Загальний обсяг дисертації – 263 сторінки, з них основного тексту – 164 сторінки.

Логіка побудови дисертаційного дослідження обґрунтована розподілом на концептуальний, теоретико-методологічний розділи та виділено окремий розділ, присвячений удосконаленню законодавства України щодо регулювання інформаційної взаємодії у місцевому самоврядуванні. На наш

погляд, підрозділ 1.1., присвячений міжнародному досвіду організації інформаційної взаємодії міг би посісти і не перше місце в першому розділі, поступившись місцем загальній характеристиці інформаційної взаємодії, що розглянута в п. 2.2. Проте, це суб'єктивна думка офіційного опонента, що може бути врахована автором при підготовці монографічного дослідження до друку.

Об'єкт дослідження сформульований автор, в цілому, вірно, хоча фактично в роботі додатково висвітлені іноземний досвід інформаційної взаємодії на місцевому рівні, а також проаналізовано положення міжнародних та європейських правових актів, що прикрашають роботу. Предмет дослідження відповідає назві обраної теми, згідно чинних вимог до їх лаконічного формулювання.

Мета і завдання дослідження визначені автором досить детально, відповідають основним підрозділам дисертаційного дослідження, простежується чіткість та послідовність викладу основних правових проблем інформаційної взаємодії, приділено значну увагу порівняльно-правовому аспекту, удосконаленню законодавства України в частині правового регулювання інформаційної взаємодії в місцевому самоврядуванні.

Завдання дослідження виступають складовими елементами досліджуваної сукупності правових проблем інформаційної взаємодії, сучасного стану її правового регулювання в Україні та закордоном, передового досвіду удосконалення консультування, інформування, залучення громадян до прийняття рішень органами місцевого самоврядування. Проте, на наш погляд, черговість викладу завдань дисертаційного дослідження мала б відповідати черговості їх викладу в дисертаційній роботі.

Окреме завдання автор присвятила «стану термінологічної системи інформаційної взаємодії в місцевому самоврядуванні» (с. 3 Автореферату), розкриваючи зміст окремих категорій, понять, дефініцій, що мають бути покладені в основу удосконалення правового регулювання досліджуваних правовідносин в Україні. З огляду на це, необхідне додаткове пояснення

автора щодо доцільності використання ознаки системності, системних зв'язків між розкритими категоріями та поняттями.

Відповідно до положень, зазначених в Авторефераті та тексті дисертації, дослідження виконано в рамках науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту інформатики і права НАПрН України «Науково-методичне, правове та інформаційне забезпечення формування національної інтегрованої системи нормативно-правових актів в умовах децентралізації в Україні» (січень 2016 - грудень 2020 рр., № державної реєстрації 0115U004522). Результати дослідження були розглянуті та обговорені на засіданні науково-практичного семінару в Науково-дослідному інституті інформатики і права Національної академії правових наук (Висновок від 06 липня 2017 р.)

У додатках Г- К дисертаційного дослідження подано копії Актів про впровадження результатів дисертаційного дослідження Дубняк М.В. (Акт про впровадження Науково-дослідного інституту інформатики і права НАПрН України від 06 червня 2017 р.; Довідка Верховної Ради України про використання результатів кандидатської дисертації Дубняк М.В. від 18 липня 2017 р. № 04-21/14-398; Довідка заступника Голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування від 18 липня 2017 р. № 18-07/2017; Довідка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» від 24 липня 2017 р. № 3010/265; Довідка Інституту керівних кадрів Національної академії державного управління при Президентові України від 24 липня 2017 р.), якими засвідчується високий рівень розроблених пропозицій, рекомендацій щодо удосконалення чинного законодавства України, їх впровадження та подальшого використання у роботі низки державних установ, навчальних закладів.

Щодо характеристики змісту положень, викладених у Розділі 1 дисертаційного дослідження Дубняк М.В., слід відмітити деякі диспропорції у розташуванні теоретичного матеріалу: зокрема, деякі ключові поняття, нормативно-правові акти розглядаються і в інших розділах: на стор. 130 –

щодо Інформаційного кодексу, окремо викладено аналіз основних положень Конституції України, Законів України «Про інформацію», «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади» поза межами першого розділу.

Підрозділ 1.2. на стор. 43-49 розкриває основний зміст, а наступні присвячені дослідженню індексів публічності, що не мають безпосереднього відношення до законодавства України. Це місце можна було б приділити проблемам взаємодії європейського та національного законодавства, проблемам кодифікації інформаційного законодавства, розвитку положень статусних законів про взаємодію на місцевому рівні, удосконаленню доступу до інформації різних видів, у т.ч. персональних даних, що потребують особливого технічного захисту від автоматизованої обробки, використання третіми особами. Зазначені аспекти дисертантом частково розглянуті в Розділах 2 та 3, проте, на наш погляд, їх слід було б об'єднати в межах аналізованого підрозділу.

Висновки до Розділу 1 містять теоретичні узагальнення, рекомендації, що мають вагомe теоретичне значення. Поряд з цим хотілося б, що б автор був більш конкретним при формулюванні пропозицій до удосконалення чинного законодавства, вирішених правових проблем. Вже наприкінці ознайомлення з роботою, під час вивчення додатків, стає очевидною та велика праця, проведена автором під час розробки законопроектів, доповнень до актів чинного законодавства України.

Також мають місце певні зауваження технічного характеру – щодо дублювання окремих положень роботи (С. 70 в класифікації), недостатня конкретизація цитат при посиланнях на праці інших авторів, неточності в оформленні таблиць, назв окремих актів законодавства.

Розділ 2 «Теоретико-правові засади регулювання інформаційної взаємодії у місцевому самоврядуванні» описує соціальну та правову моделі інформаційної взаємодії, пропозиції з використання позитивного іноземного досвіду, який, на думку автора, дозволить підвищити ефективність взаємодії.

Потребують додаткової конкретизації елементи досліджуваної моделі та системні зв'язки між її елементами та компонентами, що дозволить чіткіше описати пропоновану правову модель.

Підрозділ 2.2., присвячений теоретико-методологічним положенням здійснення інформаційних правовідносин у місцевому самоврядуванні, містить низку новаційних інструментів, проаналізованих автором в різних проєкціях, з використанням іноземного досвіду та пропозиціями щодо удосконалення чинного законодавства України, правозастосовної практики. Автор узагальнено формулює висновки до підрозділу 2.2., з використанням цитат інших авторів.

Підрозділ 2.4. розкриває авторський підхід до визначення центральних категорій та понять, пропозиції до удосконалення чинного законодавства України з урахуванням впровадження нових дефініцій, акти про впровадження відповідних ініціатив додані у додатках до дисертаційного дослідження.

Розділ 3 «Шляхи удосконалення законодавства України щодо регулювання інформаційної взаємодії в місцевому самоврядуванні» розкриває зміст та особливості правового регулювання досліджуваних правовідносин в розрізі ключових аспектів – проведення консультацій, громадських експертиз тощо. Досліджені аспекти дозволяють стверджувати широку ерудованість автора, вміння логічно, послідовно аналізувати досліджувану проблематику, визначати пріоритетні сфери та напрями удосконалення чинного законодавства України, недоліки правозастосовної та судової практики.

Висновки за результатами проведеного дослідження засвідчують, що дисертаційне дослідження є однією з перших наукових праць, присвячених вирішенню важливих наукових завдань щодо формування теоретико-методологічних положень правового регулювання та вдосконалення законодавства щодо забезпечення інформаційної взаємодії у сфері місцевого самоврядування, містять важливі висновки та пропозиції, що можуть бути

використані при прийнятті нових та удосконаленні чинних актів законодавства України, результати порівняльно-правового аналізу щодо залучення громадян до прийняття рішень на локальному рівні.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані в науково-дослідній сфері – положення та висновки дисертації щодо розробки актуальних правових проблем регулювання інформаційної взаємодії на місцевому та центральному рівні (Акт впровадження НДПП від 06 липня 2017 р.): в нормотворчій сфері – в поточній роботі Комітетів Верховної Ради України (Довідки комітетів № 18-07/2017 та № 04-21/14-398 від 18 липня 2017 р.); навчальному процесі – при викладанні дисциплін з інформаційного права, організації інформаційної взаємодії на локальному рівні (Довідка КПП ім. І.Сікорського від 24 липня 2017 р. № 3010/265).

Дисертаційне дослідження містить особисті результати дослідження, наукова новизна, висновки та рекомендації сформульовані автором самостійно на належному науковому та методологічному рівні, обґрунтовані на підставі особистих досліджень. Основні положення та висновки опубліковані повною мірою в національних та закордонних фахових виданнях.

Основні положення дисертаційного дослідження опубліковано у 9 статтях, 7 з них опубліковано у фахових виданнях у галузі юридичних наук, перелік яких затверджено Міністерством освіти і науки України, 2 у зарубіжних наукових виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах, а також у 11 тезах доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах, семінарах.

Автореферат дисертації відображає зміст основних положень дисертаційного дослідження. Дисертація та автореферат є ідентичними за змістом та відповідають вимогам, встановленим щодо їх оформлення.

Висловлюючи в цілому позитивне враження від проаналізованої дисертаційної роботи Дубняк М.В., слід навести наступні зауваження та з'ясувати авторську позицію щодо наступного:

1. Як саме Ви розмежуєте зміст понять «модель інформаційної взаємодії» та «правова модель прийняття рішень», що використані Ви у підрозділі 2.1. дисертаційного дослідження ? Які основні елементи, компоненти, системні зв'язки означених моделей Ви досліджували під час написання дисертаційного дослідження ?

2. Які стратегічні, статусні акти законодавства України Ви пропонуєте удосконалити за результатами проведеного дослідження ?

3. якою мірою, на Ваш погляд, є необхідним запровадження електронної форми інформаційної взаємодії на локальному рівні ?

Разом з тим, висловлені зауваження та уточнення авторської позиції не знижують позитивного враження від виконаної дисертаційної роботи.

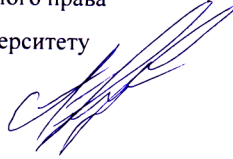
Підсумовуючи, слід зазначити, що дисертаційне дослідження Дубняк Марії Вікторівни на тему «Правове регулювання інформаційної взаємодії у місцевому самоврядуванні» є самостійною, завершеною науковою працею, за результатами якої сформульовані науково обгрунтовані висновки, пропозиції, що мають вагоме значення для удосконалення вітчизняної правотворчої та правозастосовної практики інформаційної взаємодії в сфері місцевого самоврядування, що розв'язують важливі правові проблеми, пов'язані з забезпеченням інформування, консультування, залучення громадян до прийняття рішень, утвердження демократії, удосконалення правового регулювання інформаційної взаємодії, розвитку інформаційного права в цілому.

Проведене дослідження відповідає вимогам, встановленим у п. 11, 12 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор

- Дубняк Марія Вікторівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

А.А. Пухтецька

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР НДЧ
КАРАУЛЬНА Н.В.
18.10.2017р.

